

P. E. SVINHUFVUDIN MUISTOSÄÄTIÖN TOIMINTAKERTOMUS 1.10.2020–30.9.2021

Muistosäätiön ensisijaisena tehtävänä on Svinhufvudin ja häntä lähellä olevien asioiden esille nostaminen valtakunnallisella tasolla. Säätiön tarkoituksena on isänmaallisten perinteiden vaaliminen ja kehittäminen sekä Svinhufvudin muiston ja elämäntyön säilyttäminen jälkipolville. Säätiö toteuttaa tehtävänsä jakamalla stipendejä ja apurahoja itsenäisyysajan ja sitä edeltäneen ajan historian tutkimiseksi sekä siihen keskeisesti liittyvän P. E. Svinhufvudin osuuden tunnetuksi tekemiseksi julkaisemalla tutkimusta tai avustamalla tutkimuksen julkaisemista sekä vaalimalla muullakin arvokkaalla tavalla Svinhufvudin muistoa. (Säännöt)

Toimintavuonna 1.10.2020–30.9.2021 muistosäätiö järjesti Kotkaniemessä ulkoilmatilaisuuden ”Järjestöt ja verkostot yhteiskunnan rakentajina” Lotta Svärd 100-vuotisjuhlan tiimoilta. Säätiö tuki vuonna 2020 avatun ”P. E. Svinhufvud – ase- ja erämies” näyttelyn tiedotusta tuottamalla ”Mestariampuja Svinhufvud” -videon ja rahoitti Kotkaniemen museon kokoelmatyötä. Lisäksi muistosäätiö teetti selvityksen P. E. Svinhufvudin julkikuvasta ja järjesti aiheesta webinaarin.

Kotkaniemi-säätiö ja erityisesti sen jäsen Luumäen kunta vastaavat Presidentti Svinhufvudin kotimuseo Kotkaniemen toiminnan ylläpitämisestä. Kotkaniemi toimii taloudellisesti ja hallinnollisesti itsenäisenä ja sille perustetun neuvottelukunnan tukemana. Muistosäätiö tukee Kotkaniemen viestintää ja verkostoitumista sekä suunnittelee sinne vaihtuvia näyttelyitä, tapahtumia ja seminaareja.

Hallinto

Muistosäätiön hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi Elinkeinoelämän keskusliiton toimitusjohtaja Jyri Häkämies (valittu kolmivuotiskaudelle 2018–2021). Varapuheenjohtajina toimivat hovioikeuden presidentti Jussi Kivinen ja professori Aura Korppi-Tommola (kolmivuotiskaudelle 2019–2022).

Erovuorossa olleet jäsenet puheenjohtaja Timo Erkkilä ja valtiopäiväneuvos Mikko Pesälä valittiin kaudelle 15.12.2020–15.12.2023. Erovuoroisten alivaltiosihteeri (eläkkeellä) Heikki Aaltosen,

professori emeritus Seikko Eskola, filosofian tohtori Vesa Määtän, vuorineuvos Ebbe Sommarin ja puheenjohtaja Anneli Tainan kaudet ovat täynnä eikä heitä voitu valita uudelleen. Erovuoroinen kunnanvaltuutettu Jari Lindström ei jatkanut hallintoneuvoston jäsenenä. Uusiksi jäseniksi hallintoneuvostoon kaudelle 2020–2023 valittiin Resson lukion rehtori Ari Huovinen, oikeuskansleri (eläkkeellä), oikeustieteen tohtori Jaakko Jonkka, suurlähettiläs (eläkkeellä) Kim Luotonen ja Lottamuseon johtaja Saija Ylitalo: kaikki kolmivuotiskaudelle 2020–2023. Hallintoneuvostossa on puheenjohtajan lisäksi 24 jäsentä.

Hallituksesta erovuorossa ollut hallituksen puheenjohtaja, professori Martti Häikiö valittiin uudelle kaudelle 15.12.2020–15.12.2023. Erovuoroinen valtiotieteiden maisteri Viivi Berghem ei jatkanut hallituksen jäsenenä. Uudeksi jäseneksi hallitukseen valittiin filosofian tohtori Kati Katajisto kolmivuotiskaudelle 15.12.2020–15.12.2023. Hallituksessa on puheenjohtaja ja 6 jäsentä.

Hallitus kokoontui toimintavuonna seitsemän kertaa ja piti yhden sähköpostikokouksen. Lisäksi oli taloustoimikunta sekä työryhmiä valmistelemaan Kotkaniemeen keväällä 2022 avattavaa uutta näyttelyä, seminaareja ja muita hankkeita. Hallitukseen on pyritty saamaan monipuolista Suomen historian osaamista, perinteisen ja modernin tiedotuksen käytännön tuntemusta, valtiollisen elämän tuntemusta sekä verkostoja.

Asiamiehenä toimi filosofian tohtori Maritta Pohls. Asiamies hoitaa säätiön juoksevat asiat, kokousten valmistelun ja säätiön rahaliikenteen sekä osallistuu talouden hoitoon yhdessä taloustoimikunnan kanssa.

Kirjanpitoa hoiti Savon Tilipiste Oy. Säätiön tilintarkastajana jatkoi AltumAudit Oy Ab (Rabbe Nevalainen KHT). Sama toimisto vastaa varatilintarkastajista.

Säätiön vuosikokous

Säätiön vuosikokous järjestettiin 15.12.2020 Elinkeinoelämän valtuuskunnan kokoushuoneessa, jossa paikalla olivat hallintoneuvoston puheenjohtaja Jyri Häkämies ja varapuheenjohtaja Jussi Kivinen, hallituksen puheenjohtaja Martti Häikiö ja varapuheenjohtaja Marko Paavilainen sekä asiamies Maritta Pohls. Kokous välitettiin virtuaalisesti hallintoneuvoston jäsenille. Hallituksen esitykset sisältävä, 10.12.2020 lähetetty pöytäkirja oli mahdollista hyväksyä myös sähköpostin välityksellä. Virtuaalisesti kokoukseen osallistui 12 hallintoneuvoston jäsentä. Sähköpostitse kantansa ilmaisi viisi hallintoneuvoston jäsentä.

Ennen vuosikokousta laskettiin seppele presidentti P. E. Svinhufvudin patsaalla.

Kirjapalkinto

Vuosijuhlassa luovutettiin 2000 euron kirjapalkinto teokselle ”Aatelin historia Suomessa”, toim. Alex Snellman, Anu Lahtinen, Janne Haikari, Marko Hakanen. Kirja piirtää monipuolisen kuvan sääty-yhteiskunnan ylimmästä kerrostumasta tarkastelemalla sitä läpi vuosisatojen kolmen teeman, Yksilö ja yhteisö, Aineellinen maailma sekä Yhteiskunta, avulla. Monipuolinen, vivahteikas ja uusia näköaloja avaava tutkimus palvelee niin historiantutkijoita kuin suurta yleisöäkin.

Jaakko Jonkan teokselle ”Oikeusvaltion puolesta” annettiin kunniamaininta. Kirja sisältää syvää analyysiä valtakunnan oikeudellisesta tilasta. Kunniamaininnalla muistosäätiö kiinnittää huomiota laillisuus- ja oikeusvaltiokeskustelun jatkuvuuteen.

”Mestariampuja Svinhufvud” video

Muistosäätiö tuotti ”P. E. Svinhufvud – ase- ja erämies” näyttelyyn liittyvän ja sitä mainostavan ”Mestariampuja Svinhufvud” -videon ja sitä esittelevän trailerin. Käsikirjoituksen niihin laati muistosäätiön hallituksen jäsen Kalle Virtapohja. Kuvaus ostettiin valokuvaaja Jarkko Mikkoselta. Videon pääosissa esiintyvät Kotkanimen opas Lauri Tiainen ja ampumaurheilun asiantuntija Juha Hirvi. Videota esiteltiin laajasti sosiaalisessa mediassa. Se on nähtävissä sekä Kotkaniemen www.kotkaniemi.fi että Muistosäätiön svinhufvudinmuistosaatio.fi -sivuilla.

Selvitys P. E. Svinhufvudin julkikuvasta

Muistosäätiö palkkasi maisteri Timo Tiihosen käymään läpi Kansalliskirjaston digitaalisesta aineistosta P. E. Svinhufvudia koskevia keskeisiä artikkeleita tulevan tutkimuksen aineistoksi. Kerätyt artikkelit sijoitettiin muistosäätiön verkkosivulle.

Hankkeen tiimoilta järjestettiin 22.4.2021 webinaari ”P. E. Svinhufvudin julkikuvan muodostuminen”, jossa esitelmöivät maisteri Timo Tiihonen, tohtori Kalle Virtapohja ja dosentti Marko Paavilainen. Kommenttipuheenvuoron käyttivät dosentti Marjaliisa Hentilä, professori Seppo Hentilä ja professori Vesa Vares. Moderaattorina toimi professori Martti Häikiö. Seminaariin osallistui 33 henkilöä.

Ellen Svinhufvud ja Lotta Svärd 100 vuotta -tilaisuus

Muistosäätiö järjesti 7.8.2021 Kotkaniemessä ulkoilmatapahtuman ”Järjestöt ja verkostot yhteiskunnan rakentajina” Lotta Svärd 100-vuotisjuhlan tiimoilta. Ellen Svinhufvud oli Lotta Svärdin kunniajäsen. Tilaisuuden avasivat muistosäätiön hallituksen jäsen, varatuomari Eino Svinhufvud ja Lottaperinneliiton aikaisempi puheenjohtaja Kaija Vesala (Fanni Luukkosen roolissa). Muistosäätiön hallituksen jäsenet tohtori Kati Katajisto ja maisteri Marjo Timonen moderoivat paneelia, johon osallistuvat Euroopan parlamentin jäsen Heidi Hautala, Mothers in Business MiB ry:n puheenjohtaja Susanna Mikkonen, Martta-liiton puheenjohtaja (2012–2016) ja Savonlinnan kaupunginvaltuutettu Lea Sairanen, OAJ Etelä-Karjalan alueasiantuntija Anu Pohjamo, Lappeenrannan teknillisen yliopiston ylioppilaskunnan toiminnanjohtaja Arttu Kaukinen, AIESEC Finland hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja Sofia Pohls. Loppusanat lausui Lotta Svärd Säätiön toiminnanjohtaja Anne Nurminen. Tilaisuuteen osallistui noin 50 henkilöä, se striimattiin Facebookiin ja se sai runsaasti somenäkyvyyttä.

Tuki Kotkaniemelle

Muistosäätiö rahoitti Kotkaniemen museon kokoelmatyötä kahden ja puolen kuukauden ajan. Kokoelmatyö oli jatkoa syksyllä 2020 aloitetulle Kotkaniemen museon esinekokoelman järjestämiselle. Siinä käydään läpi museokokoelma, ullakko- ja ulkotilat sekä varasto, päivitetään ja täydennetään luettelointi- ja kuntotiedot, valokuvataan esineet, luetteloidaan uutena kokoelmaan tulevat esineet, siirretään kokoelma sähköiseen kokoelmanhallintajärjestelmään sekä tehdään

Kotkaniemi-säätiölle oma kokoelmapoliittinen ohjelma. Kotkaniemen museokokoelman luettelointi ja järjestäminen auttaa yleisötyön, Svinhufvud tietouden yleisen saavutettavuuden sekä museotyön suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kokoelman järjestäminen on edellytys museotoiminnan suunnittelulle ja muodostaa perustan museokokoelman hyvälle hallinnalle. Kokoelmatyön tavoitteet ovat tärkeä osa Svinhufvudin perinnön vaalimista

Muistosäätiö lahjoitti Kotkaniemi-säätiölle omistamansa Hilikka Suoanttilan ”Kotkaniemen kohtalonvuodet” -kirjat ja pienoismallin lentokoneesta, jolla P. E. Svinhufvud yritti paeta vuonna 1918.

Vuoden 2022 toiminnan valmistelu

Muistosäätiö tilasi Dog Design Oy:ltä suunnitelman Bulevardi 14 seinään sijoitettavasta laatasta. Se esitettiin rakennuttajalle, jonka kanssa neuvotellaan suunnittelun ja tuotannon kustannusten jaosta.

Muistosäätiö valmistelee ”Oikeusvaltion puolustus - Mäntsälän kapinasta 90 vuotta”- museonäyttelyä yhteistyössä Kotkaniemi-museon ja Päivälehdessä museon kanssa. Näyttely toteutetaan presidentti P. E. Svinhufvudin kotimuseossa Kotkaniemessä. Päivälehdessä museo toteuttaa lehden, johon muistosäätiö hankkii tapahtumia kuvaavia ja Svinhufvudin roolia käsitteleviä artikkeleita. Näyttelyhanketta johtaa muistosäätiön hallituksen varapuheenjohtaja Marko Paavilainen. Näyttelyn käsikirjoituksen laatii professori Vesa Vares ja sen toteutuksesta vastaa maisteri Annastiina Löppönen.

Muistosäätiö toteuttaa yhdessä Suomalaisesta Lakimiesyhdistyksen kanssa ”Oikeusvaltion pelastaminen” -seminaarin Kotkaniemessä 7.7.2022. Keskustelijoina ovat Euroopan komission oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston pääjohtaja Tiina Astola, Korkeimman hallinto-oikeuden presidentti Kari Kuusiniemi, Päijät-Hämeen käräjäoikeuden laamanni Pekka Määttä ja Turun yliopiston poliittisen historian professori Vesa Vares. Kommenttipuheenvuoron käyttävät Helsingin yliopiston transnationaalisen eurooppaoikeuden professori Päivi Leino-Sandberg ja asianajaja, laamanni Riitta Leppiniemi. Puheenjohtajina keskustelussa toimivat Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen puheenjohtaja, professori Jukka Mähönen ja P. E. Svinhufvudin muistosäätiön puheenjohtaja, professori Martti Häikiö.

Muistosäätiö toteuttaa ”Presidenttien puoliset” -tilaisuuden Kotkaniemessä kesällä 2022.

Viestintä

Vuonna 2019 uudistettuja muistosäätiön verkkosivuja täydennettiin Petra Lehtoruusun artikkelilla ”Mathilda Svinhufvud – lahjakas uranainen ja presidentin sisar”, Tuomas Hopun artikkelilla ”Kotkaniemi vapaussodan aikana” ja linkillä Anna Svinhufvudin kandityöhön ”Vuoden 1918 armahdukset Aikalaisdokumenttien ja kirjallisuuden valossa” sekä linkeillä muille Svinhufvudia käsitteleville sivuille.

Kansalliskirjaston digitaalisesta aineistosta kerätyt P. E. Svinhufvudia koskevat artikkelit on sijoitettu muistosäätiön verkkosivulle.

Muistosäätiö on tiedottanut laajasti Kotkaniemen tapahtumista.

Kotkaniemi

Leader-rahoitus Kotkaniemelle on loppumassa ja toiminnan rahoitus tulevaisuudessa on ratkaisua vaativa kysymys. Muistosäätiö tukee Kotkaniemen toiminnan viestintää ja verkostoitumista sekä suunnittelee sinne vaihtuvia näyttelyitä, tapahtumia ja seminaareja. Kotkaniemen ajankohtainen tilanne löytyy nettisivulta www.kotkaniemi.fi.

Kotkaniemi-säätiön hallituksen puheenjohtajana toimikaudella 2019–2022 toimii muistosäätiön hallintoneuvoston jäsen diplomi-insinööri Matti Hirvikallio. Muistosäätiötä edusti Kotkaniemi-säätiön hallituksessa toimikaudelle 2019–2022 valittu muistosäätiön hallituksen puheenjohtaja, professori Martti Häikiö. Syyskuussa 2021 Häikiön tilalle valittiin muistosäätiön hallituksen varapuheenjohtaja dosentti Marko Paavilainen. Muistosäätiön hallituksen jäsen, varatuomari Eino Svinhufvud toimii säätiön asiamiehenä.

Talous

Säätiön taloudenhoitoa leimasivat P. E. Svinhufvudin elämäntyön muistaminen monin eri tavoin, usein liittyen Kotkaniemen toiminnan tukemiseen.

Säätiön taloudenhoitoa on valvonut hallituksen päättämin valtuuksin talousvaliokunta, johon ovat kuuluneet hallituksen puheenjohtaja Martti Häikiö sekä Matti Hirvikallio, Eino Svinhufvud ja Maritta Pohls.

Säätiön hallintokuluissa on oltu säästäväisiä ja sijoitustoiminnassa varovaisia. Talousvaliokunnan suosituksesta säätiö hankki 30 000 eurolla Sanoma Oy:n osakkeita syksyllä 2020.

Muistosäätiön tilinpäätöksen tulos oli 6 803.21 euroa ylijäämäinen. Varsinaisen toiminnan kulut olivat 20 463.39 euroa ja osinko- ja rahastotuotot 45 133.86 €. Säätiön osakkeiden pörssi-arvo 30.9.2021 oli 1 386 665,11 € ja käteisvaroja oli 29 797.05 €.

Säätiön laskuliikenteen hoiti Savon Tilipiste Oy yhdessä asiamiehen kanssa ja laskut hyväksyi puheenjohtaja ja asiamies. Puheenjohtajan laskut hyväksyi varapuheenjohtaja. Laskujen hyväksynnässä on siirrytty kirjanpitoon yhdistettyyn sähköiseen Maestro-järjestelmään.

Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille ei maksettu kokouspalkkioita eivätkä he ole saaneet säätiöltä avustuksia. Muutkaan säätiön lähipiiriin kuuluvat eivät ole saaneet säätiöltä avustuksia, lainoja tai muita etuuksia. Hallituksen jäsen Kalle Virtapohjalle maksettiin Tenho Yhtiöt Oy:n laskutuksena 700 euroa ”Mestariampuja Svinhufvud” -videon käsikirjoituksesta. Asiamiehelle on maksettu hänen yhtiönsä kautta korvauksena 5 580.00 euroa.

Alkanut toimintavuosi 1.10.2021–30.9.2022

Muistosäätiön vuosijuhlaa ei tänä vuonna koronapandemiasta johtuen järjestetä. Hallintoneuvoston kokoukseen voi osallistua paikalle tullen, virtuaalisesti tai hyväksymällä päätösesityksin varustetun pöytäkirjan sähköpostin kautta.

P. E. Svinhufvudin näkyvyyttä ja Kotkaniemen menestystä tuetaan valmistelemalla toukokuussa 2022 avattavaa "Oikeusvaltion puolustus - Mäntsälän kapinasta 90 vuotta" ja siihen liittyvää "Oikeusvaltion pelastaminen" -seminaaria sekä "Presidenttien puoliset" kesätapahtumaa. Säätiön edistää edelleen Svinhufvud-tietouden kokoamista ja esittämistä kehittyvässä sähköisessä tiedotusympäristössä.